

föregående års riksdag begärt, måtte komma till stånd genom en särskild utredning med parlamentarisk medverkan.

Stockholm den 15 januari 1964

Elias Jönsson

i Ingemarsgården

Thorbjörn Fäldin

Carl Östlund

Eric Nelander

Gustaf Kollberg

Jöns Nilsson

i Båstekille

Johannes Antonsson

Tage Magnusson

i Borås

Nr 32

Av herrar *Jönsson* i Ingemarsgården och *Carlsson* i Huskvarna, om
förbättring av folkpensionärernas ställning i sjukförsäkringen.

(Lika lydande med motion nr 27 i Första kammaren)

1962 års riksdag fattade beslut om en förändring i folkpensionärernas ställning inom sjukförsäkringen. Tidigare gällde att ersättning för sjukvård utgick under 180 dagar och sjukpenning under 90 dagar för varje sjukdom för sig. Dessa regler var svåra att tillämpa. Det var inte lätt att bedöma om en sjukdom skulle betraktas som fristående eller ej. Därför ändrades reglerna. Nu gäller som bekant att ersättning för sjukhusvård och sjukpenning utgår under högst 180 dagar efter pensionsålderns inträdande, oavsett om det är en eller flera sjukdomar som föranlett anmälan till försäkringskassan.

De nya bestämmelserna föreslogs i proposition nr 90 till 1962 års riksdag och grundade sig på socialförsäkringskommitténs förslag. Departementschefen uppehöll sig i propositionen vid behandlingen av folkpensionärerna:

Som ett betydande framsteg i förhållande till nuvarande regler vill jag framhålla att med de nya principerna försäkringsorganen för framtiden kommer att befrias från det lika svåra som ofruktbara arbetet med att pröva om flera, varandra närliggande sjukperioder föranletts av samma sjukdom eller av olika och att tillämpa de regler om sammanläggning av sjukperioder som är förbundna med den nuvarande ordningen.

Diskussionen kom emellertid mest att uppehålla sig vid frågan om utbyte av sjukförsäkringsförmåner mot förtidspension etc., knappast vid den mera närliggande frågan om fri sjukhusvård och sjukpenning till ålderspensionärer sedan de 180 dagarna har »förbrukats».

De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1963. Det dröjde inte länge förrän folkpensionärerna själva började opponera sig mot reglerna. Vid folkpensionärsföreningarnas sammankomster våren 1963 var — enligt pressuppgifter — sjukförsäkringsbestämmelserna en ofta diskuterad fråga.

Frågan togs upp under värriksdagen i en interpellation till socialministern. I ett svar den 16 maj yttrade statsrådet Aspling bl. a.:

De nya bestämmelserna har inte hunnit tillämpas mer än några månader, och det torde vara svårt att ännu dra några mera vittgående slutsatser av hur de utfallit. Jag anser det därför vara för tidigt att nu överväga en lagändring. Därtill kommer, att 1961 års sjukförsäkringsutrednings arbete med olika problem rörande sjukhusvården och dess finansiering kan komma att ställa de regler, som tagits upp i interpellationen, i ny belysning.

Under höstriksdagen 1963 interPELLERADES socialministern i samma fråga. I sitt svar den 26 november hänvisade statsrådet också till sjukförsäkringsutredningens arbete. Eftersom erfarenheten av de nya bestämmelserna var så kort, fick interpellanten rådet att »ge sig till tåls».

De nya bestämmelserna ansågs när de 1962 beslutades som en förbättring av folkpensionärernas ställning. Tydligt var det svårt eller omöjligt att då förutse, att pensionärerna själva skulle finna det nya innebära en försämring. Redan den 7 februari 1963 ingav emellertid Sveriges folkpensionärs riksorganisation en skrivelse till statsrådet och chefen för socialdepartementet i saken och anförde bl. a.:

Det är fullt förståeligt, att det råder en betydande oro inom pensionärskretsarna över den försämring av sjukvårdersättningen, som kan konstateras, trots att dagantalet höjts. Bestämmelsen måste därför ändras, så att ersättning för sjukhusvård täcker de utgifter som uppstår i samband med vistelse på sjukhus eller sjukhem sedan de etthundraåttio dagarna förflutit. Sjukpenning avses icke utgå efter angiven tidpunkt, utan bestämmelsen härom kan kvarstå oförändrad i lagen.

Riksorganisationen framhöll också med all rätt att uppfattningen, att då en 67-åring råkar ut för en sjukdom denna enbart är en följd av åldern, inte är riktig.

Det är obestriddligt att de nya reglerna för sjukvårdersättningen till folkpensionärer väckt stor oro bland de direkt berörda. Reglerna bör därför överses. Det kan visserligen förutsättas att sjukförsäkringskommittén kan få anledning att ta upp frågan. Men då kommitténs arbetsprogram i övrigt är omfattande, är det risk att en ändring av sjukvårdersättningsreglerna för folkpensionärerna skulle dröja. Översynen bör därför enligt vår mening ske med förtur eller i särskild ordning.

Under hänvisning till det anförda hemställer vi, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om snabb utredning och förslag till innevarande års riksdag till förbättring av folkpensionärernas ställning i sjukförsäkringen.

Stockholm den 15 januari 1964

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Henning Carlsson
i Huskvarna

Nr 33

Av herr **Wiklund**, *angående service- och vårdpersonalens arbetstidsförhållanden.*

Bristen på personal inom sådana områden av arbetslivet som har att ge service och vård synes tendera att öka och bli allt allvarigare till sina verkningar. Även om man här kan peka på många olika orsaksfaktorer, kan man inte undgå att konstatera, att arbetstiden och dess förläggning spelar en mycket framträdande roll, när det gäller att rekrytera personal till service- och vårdområdena. Inte minst gäller detta sjukvården. Möjligheterna att stimulera kvinnlig sjukvårdspersonal, som avgått t. ex. i samband med giftermål, att söka sig åter till sjukvården skulle säkerligen betydligt öka, om arbetstidsförhållandena kunde bättre anpassas till vad åsyftade arbetskraft finner rimligt och nödvändigt för att kunna tänka sig en återgång till yrket.

I direktiven till den i juni 1963 tillsatta arbetstidsförkortningsutredningen — 1963 års arbetstidskommitté — ingår även frågan om en sådan ändring av nu gällande lagstiftning på arbetstids- och arbetarskyddsområdet, att denna lagstiftning inte lägger hinder i vägen för en lämpligare förläggning av arbetstiden än f. n. för sådana arbetstagargrupper, som har att ge service och vård i samhället.

Då bristläget är sådant — speciellt på sjukvårdens område — att snabba motåtgärder är påkallade, är det av synnerlig vikt, att frågan om arbetstiden och dess förläggning får en skyndsammare behandling vad avser service- och vårdpersonal än vad som synes förutsättas inom arbetstidskommittén. På det statliga och landstingskommunala området torde de största grupperna av den personal, som omfattas av nu berörda problem,